Ціна примірника 25 сотиків.

Należytość pocztowa opłacona ryczałtem.

Народня Справа

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИЙ ЧАСОПИС

Ч. 33 (46) **Львів, Неділя 25. серпня 1929.** **Рік II.**

АДРЕСА: „Народня Справа", Львів, вул. Боїмів 4. — — — — — — — — — — — **Телефон 30—13**

ПЕРЕДПЛАТА:

Місячно	1 зол.
Чвертьрічно . .	3 зол.
Піврічно . . .	6 зол.
Річно	12 зол.

ЗА ГРАНИЦЕЮ.

Річно — 2 доляри.

Гроші з краю посилати переказами, або чеками „Народної Справи" — з заграниці порученими листами.

За зворот рукописів Редакція не ручить На відповідь треба долучити значок 30 сотиків.

ОГОЛОШЕННЯ:

1 стр. 500 зол, пів стр. 260, чверть стр. 140 зол. Гроші треба посилати наперед.

НАШІ АМАТОРИ

На образку бачимо „Аматорський Гурток" з села Жапалова, повіт Любачів. Цей гурток заснував пр. гімн. Михайло Проць, котрий це село збудив зі сну 1926 року, за що йому честь і слава. А тепер працює гурток під проводом Івана Бахіра, голови Гуртка і секретаря Івана Васюти і дяка Андрія Шалая і при пильности всіх Аматорів, котрі відіграли помимо великих перешкод зі сторони ріжних чорних духів 9 представлень. Доходи дали на укінчення дому читальняного, котрий зачали свідомі громадяни будувати 1924 року. Тепер взиваємо всіх свідомих громадян нашого села, щоби не переставали працювати на просвітнім поли, а доложили всіх старань на добро Українського Народу. І взиваємо вас всіх до передплати щи о селянської ґазети „Народної Справи", котра дає правдиві вказівки для нашого господаря і не ширить роздору між нашим народом і дає велику поміч в разі випадку. Громадянин з Жапалова.

Страйк робітників у Задвірю.

Вже більше, як від місяця, тягнеться в Задвірю коло Львова страйк робітників у фабриці залізничих порогів і телеґрафічних стовпів. Причина страйку: нерівна і за низька платня робітникам. Переговори між робітниками і управою фабрики скінчилися нічим. Управа волів, аби фабрика стояла безчинна, аніж підвисшити злиденну платню робітникам. Таким способом около 150 робітників опинилося без праці, а їхні родини в крайній нужді. Приїздив до Задвіря староста з Перемишлян, але нічого не поміг. По його відїзді фабрика спровадила робітників аж з західної Галичини, але коли їм сказали, що тут страйк, то вони по тижневи виїхали. Тоді фабрика спровадила робітників з Заболотець пов. Броди. Ці люди не розуміли що то є страйк і не лишали роботи. З того приводу в понеділок 12. серпня, коли робітники з Заболотець приїхали зачинати роботу другий тиждень, між ними й страйкуючими прийшло до бійки, в якій було кілька важко ранених. Прибула поліція з комісарем і арештувала кільканайцять страйкуючих, а другі повтікали в ліси. Їх вишукує поліція далі, а жінки й діти пухнуть з голоду. В Задвірю урядує слідчий судія. Робітники з Заболотець тепер виїхали, а фабрика спровадила собі кільканайцять люда з Хриплина, — та робота майже стоїть, бо робітників за мало. Цей страйк викликав у Задвірю і в околиці велике враження. Довідуємося, що зі Львова виїхав до Задвіря посол В. Целевич, і надіємося, що йому вдасться направити лихо й кривду, заподіяну задвірянським робітникам.

— —

Страшний залізничний випадок.

На стації Каролів коло Лодзі стрінулися в повнім розгоні два поїзди, один тяговий, а другий мішаний, який віз військові матеріяли на маневри. В наслідок удару розбилося двацять вагонів і почали горіти. Дотепер видобули з під вагонів 12 трупів і богато ранених. Думають, що ще буде під румовищем возів більше вбитих людий. Між трупами є залізничники, подорожні і кілька жовнірів з 28 полку Канівських Стрільців. Вину за випадок приписують зворотничому, що зле наставив зворотниці на торах, а також урядникам зі стації Хойніце, що випустули поїзд до Лодзі, не знаючи, чи тор вільний.

—o—

Великий пожар в Білках

В Білках Шляхецьких к. Львова вибух в суботу в полудне страшний пожар, який знищив 24 господарства з худобиною. Кажуть, що огонь вибух в стодолі війта Каламара, де діти бавилися сірниками.

—o—

Цепелін почав подорож довкола землі.

Німецький бальон Цепелін, що недавно вернув з Америки, де вже був два рази, вилетів у четвер 15. серпня з Німеччини в подорож довкола світа. Він перелетів понад Віден і полетів на схід. Полетить через Европу, Азію, Тихий Океан, Америку, Атлянтійський Океан і верне знов додому.

Вилетів на схід, а поверне з заходу — бо земля, це куля.

Війна

На китайсько-совітській границі розпочалися криваві бої. Хто на кого наступає, невідомо, бо і китайці і більшовики пишуть, що вони тільки бороняться.

ДІТИ ДО ШКОЛИ!

Кінчаться вакації і за кілька днів знову зачнеться наука по сільських і міських школах. Початок кождого шкільного року є важною хвилею в життю дитини, тай не менше важна ця пора для родичів. Родичі повинні в тім часі застановитися над освітою своїх дітий.

Що дітям треба дати науку і освіту, то є свята і конечна правда. І хиба той батько, щ є ворогом, а не батьком своєї дитини, скаже їй сидіти дома й позволить занедбувати школу.

Чоловік лише освітою стає правдивим чоловіком, якого люди цінять і шанують. Неграмотний а сліпий — то все одно. Його люди жалують, але з ним не рахуються. Це найбідніший чоловік в світі. Освіта є підставою добробуту і поводження в життю людини.

А котрий батько не хоче, аби його дитина мала підставу до життя? Нікотрий батько не сміє легковажити собі цеї справи, кождий повинен дати дитині змогу навчитися бодай читати й писати, бо без того нині ніхто ні кроку не поступить у світі.

Отже до сільської школи повинен посилати діти кождий наш селянин і повинен пильнувати, щоби дитина справді пильно ходила і вчилася.

Та чия дитина скінчила вже сільську школу, той мусить приза-

Sąd Okręgowy Wydział karny XXIV. we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem dnia 5 sierpnia 1929 r. po wysłuchaniu zdania Prokuratora okręgowego w sprawie karnej Pr. 2/6/29. a). zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporzadzenia Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1929 r. poz. 398 Dz. Rz. P. Nr. 45 dokonane dnia 30 lipca 1929 r. przez starostwo grodzkie we Lwowie zajęcie czasopisma „Narodnia Sprawa" Nr. 30 z dnia 4 sierpnia 1929 r. z powodu, że zamieszczony w tem czasopiśmie artykuł p. t. „Napaw i pobyw spoki nu ludynu". zawiera w sobie znamiona występku z art. 1 rozprz. Prez. Rz. P. z dnia 10 maja 1927. r. poz. 399 Dzpp. Nr. 45. b). wydać po myśli przepisu z art. 77 cyt rozporz. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia.

Przewodniczący J. Dworzak w. r. Protokulant Mr. J. Rybicki.

думатися, що з нею далі робити. Наш селянин, що має звичайно кілька морґів поля, а на те пятеро-шестеро дітий, не сміє їх всіх лишати в хаті, на господарці, бо грозить їм нужда, або те, що стануть звичайними наймитами, або з біди підуть на злу дорогу, повинен конче віддати їх між люди, аби вивчилися якогось ремесла, хочби шевства, кравецтва, або иншого фаху, до якого котре має охоту. І то так хлопців, як і дівчат. До ґімназії може віддати дитину лише заможніший господар, що зможе її утримувати кільканайцять літ у школах. І до цеї школи треба давати лише дуже здібних дітий, що рвуться до науки.

Иньших дітий, що мають охоту до ремесла або торговлі, дати до фахових шкіл, де наука триває коротко і також дає дитині хліб у руки. Така школа є і дешевша і тому на неї може і мусить спромогтися і бідніший селянин.

Тож добре застановімся над тим усім тепер, при кінци літа і рішаймося дати діти до відповідних шкіл. На господарці лишити лише одно, або двоє, а решта най іде до міст, най береться до иншої чесної праці. Бо вже далі не мож дробити ґрунтів!

Незалежно від того всего треба застановитися ще над одним.

Щоби наша селянська дитина не скривила собі душі і серця в чужій школі. Треба вдома освідомлювати дитину і доповнювати це, чого не дасть нинішна школа, аби потім колись дитина не забула, хто вона і хто її батько й мати, — та аби не цуралася свого народу. Старатися давати дітий до рідної української школи, а де в селі є не українські або мішані школи, там постаратися громадою за те, аби школа була українська. Бо і закон на то позволяє, треба лише, аби люди були відважні і використали той закон мимо того, що це не буде подобатися деяким місцевим підпанкам. В цій справі треба радитися в інтеліґентів-українців, або в філіях „Рідної Школи“ по містах або в „Рідній Школі“ у Львові (Ринок ч. 10). Коли на це будемо вважати, а це є обовязком всіх родичів, то дитина здобуде собі в школі не лише кусень хліба але і свідомість. А свідомість конечна до того, аби наші діти принесли добро і ліпшу долю цілому народови; всім своїм братам і поколінням.

Читайте це щераз і щераз і поступайте так, як радимо. Це вийде на добро і Вам і Вашим дітям і всему народови українському.

Кровавий бунт вязнів.

Недалеко Нюйорку вибух бунт вязнів. Вони розсброїли залогу, добули оружжа та підпалили тюрму і хотіли видістатися поза тюремні мури. Але нерозоружена частина сторожі розпочала стрілянину і здержувала їх так довго, аж доки не прийшло військо на поміч. Арештанти боронилися завзято, бо мали богато зброї і чотири скорострілі. Коло трицять вязнів забито. Також серед війська і тюремної сторожі було богато страт.

В тюрмі сидить 1700 вязнів, переважно грізних бандитів. 8 втікло.

Корабель велит.

Перед кількома тижнями новий німецький корабель Бремен побив скорістю всі дотеперішні кораблі і з Европи переплив до Америки за 4 і $^3/_4$ доби. А треба знати, що Бремен це є великан, 286 метрів довгий, 32 широкий. Має лише два комини,але кождий з них 15 метрів широкий, а 35 метрів високий.

За один раз везе 2500 людий і 1000 людий власної залоги. Є це не корабель, а плаваюче розкішне місто.

247 запомог по 120 золотих.

На суму 29640 золотих

Кому признаємо дальші запомоги від 243 до 247-ої?

243) Пилипів Стефан Брикун, пов. Перемишляни, бик упав дня 22. липня.

244. Моравський Іван, Миклашів пов. Львів, корова впала 24 липня.

245) Шеремета Микола, Хотимир пов. Товмач, корова впала 2. серпня.

246) Василь Верхівський, Бродки пов. Львів, корова впала 14. серпнь.

247) Дзюбак Гриць, Довгополе пов. Косів, корова впала 27 липня.

Ці всі пошкодовані в день випадку були вже принайменше по місяцеви нашими передплатниками а їх посвідки свідчать, що вони сповнили всі умови, потрібні для одержання запомоги. Тому признаємо їм запомоги по 120 зол. Гроші (по стягненню цілорічної передплати) вишлемо за 14 днів.

Подяка

Хвальна Редакціє!

Складаю Вам в імени всіх передплатників „Нар. Справи“ зі села Пукова, п. Рогатин, щиру подяку, за так дорого-цінну ґазету „Нар. Справа“ та за Вашу працю і за труд, що докладаєте стільки праці, щоб була краща ґазета, Таких ґазетів як „Нар. Справа“ в цілім світі певно нема. Читав я ґазети німецкі, американські і італійські та російські, тай нема такої ґазети, щоб інтересувалась так тим пригнобленим — бідним нещасливим селянином, як „Народня Справа“. Помагає нам богато і то дуже богато в нашій господарці, дає нам всі які правні поради, пише нам, що чувати в світі, а Іван Сорокатий завше незабуває а нас розвеселяє та ґазета і підмогу за упавшу худобину передплатникам признає. Честь Вам Панове Редактори, желаю Вам щастя і здоровля до такої важної роботи, також желаю дальшого великого успіху та сильної енерґії до дальшої праці.

З поважанем Ваш передплатник з Пукова, Сень Федунь.

ЯК БОРОТИСЯ З НУЖДОЮ?

(Далі).

Тому, що всі економічні товариства істнують виключно на „Просвіті“ і „Рідній Школі“, лежить в їх власнім інтересі, піддержувати ті орґанізації і то датками тимбільшими, чим більше їх майно. Так діється в державі, так має бути і у незалежних орґанізаціях. Инакше занепадуть інституції просвітні, а за ними і економічні, бо і кооперативи нічо не вдіють, як не буде в них освіченого проводу і свідомих членів.

Всі наші орґанізації є національним добром, не є від держави економічно залежними. Держава не веде також пляну сітки наших орґанізацій, який стремівби завести на нашій території господарську самовистарчальність. Тому то наші орґанізації повинні мати національний провід, до ведення всіх освітних, економічних, добродійних і других національних справ. Цей провід повинен бути міжпартийний і складатися з делеґатів фахових підприемств і провідників або й делеґатів політичних партій (головно послів) у процентовім відношенню.

Такий же провід повинні мати повіти, а навіть села і міста. Вони повинні реґулювати згідливо розвиток орґанізацій, давати почин і поміч в основанню нових і підпомагати та реґулювати справи матері-

Читання з історії України

(Далі).

Як Україна попала під владу Польщі.

В останнім числі ми писали, як то в році 1386 литовський князь Ягайло оженився з польською королівною Ядвигою і став польським королем. А 1413 року Литва увійшла з Польщею в тісний союз, так, що Литва не мала ніколи воювати з Польщею ані Польща з Литвою, а литовські й польські пани мали спільно вибирати польського короля і литовського князя. Тоді вже скривдили українських бояр, бо шляхоцтво надано лише литовським боярам католицької віри. Виходило так, що Литва ніби є осібна самостійна держава, тільки в тіснім союзі з Польщею. Та що все так бувало, що польським королем і литовським князем вибирали одну і ту саму особу, отже це вже не була повна самостійність. Тільки в цім часі було ще лекше тим усім українським землям, що були під владою Литви, бо вони ще не прийшли в стичність з польською владою і з польською шляхтою.

Та ми вже писали, що це довго не тривало. Польща брала Литву в щораз більшу залежність, литовські пани полыщилися і враз з родовитою польською шляхтою, що напливала до Литви, починала щораз більше утискати український нарід. Польські королі і польська шляхта захотіли взяти Литву і зовсім прилучити її до Польщі, як польську провінцію. Цему пособляла найбільша литовська дрібна шляхта, яка тим способом хотіла видобутися з під влади своїх маґнатів і стати рівною польській шляхті.

Весною 1569 року за короля Жиґмонта Авґуста II. зїхалися в Люблині польські і литовські пани і почали радити над унією, то єнад цілковитою злукою Литви з Польщею. Та заки це врадили, польські маґнати зажадали, аби майже всі ті українські землі, що до тепер були під Литвою, прилучити до Польщі. Литовці обурилися тим і виїхали з Люблина. А поляки нічого собі з того не робили, тільки ухвалили, що Волинь, Поділля і навіть Київщину прилучується до Польщі і висилається туди польських старостів, воєвод і урядників. А королеви було все одно чи ті землі під Польщею, чи під Литвою, бо він так чи сяк був їх паном, будучи королем польським і литовським.

Литовські пани побачили, що нічого не поможе, і повернулися назад до Люблина, щоби хоч себе ратувати. І 29. червня 1569 року підписали ту унію і присягали на неї, а поляки аж плакали з радости, що вдалася їм така штука і що вони одним махом побільшили Польщу в трое, ба, в четверо.

В протоколі унії написано, що Польща й Литва **творять одну державу** („річпосполиту“), спільно вибирають короля, який буде рівночасно великим князем литовським. Сойми будуть також спільні.

Цею унією Литва вдягла на себе чуже ярмо і пропала її самостійність раз на все, аж до 1918 року. Литва стала звичайно провінцією Польщі.

Та ще гірша доля зачалася тоді для української землі і для народу. Майже вся Україна по Дніпро опинилася тоді в руках Польщі. Лише два північні округи, берестейський і пинський, належали далі до Литви, а Чернигівщина до Москви. Але в кільканадцять літ потім вдалося Польщі забрати від Росії і Чернигівщину, так, що можна сказати, що перед великим повстанням Богдана Хмевьницького, про яке ще будемо говорити (1648 року), вся Україна на короткий час належала до Польщі.

Гірке було життя українського народу під польською шляхтою. Польща висилала сюди на далеку Україну самих очайдухів, що звикли до неспокійного життя і вони робили тут, що тільки хотіли. Займали в посідання величезні простори землі і гнали людий обробляти ту землю від рана до ночі. За найменший непослух могли карати й смертю і не було на них жадного права.

На українські землі почали насилати польських уніятських ксьондзів, що стали навертати людий на латинську віру. Та народ твердо тримався своєї рідної батьківської віри. Лише українські бояри боялися за своє панство і тому майже всі перейшли на латинство і перемінилися в польську шляхту. Оті всі Сапеги, Сангушки, навіть Потоцкі і инші — це давна українська кров, що задля панства і роскошів лишили свій нарід і перейшли на чужу віру, приняли чужу мову й звичаї — і перемінилися в поляків.

Тільки мала горстка української шляхти трималася ще своєї віри й мови, а з них найбільше князі Острожські, що в Острозі заложили українську школу—Академію,в якій приміром учився Петро Конашевич Сагайдачний, що був потім кошовим Запорозької Сiчи і гетьманом України. (Вмер 1622 року).

Вся Україна впала коло 1600 року у важку неволю. Здавалося, що нарід вигине і пропаде. Та свободолюбивість нашого народу не дала йому загинути. Знайшлася скоро сила, яка почала обороняти нарід не лише від східних орд, турків і татарів, але і від польської шляхти. Це були запорожські козаки. Про те, як початася козаччина і як заснувалася Запорозька Січ, напишемо другим разом.

яльні тих товариств, що вже є. Перебудова наших ґаціональних орґанізацій є конечна з огляду на нові обставини політичні.

Всі згадані тут орґанізації назву штучними, тому, що до їх створення, істнования і успіхів з праці треба конечно науки. Що до створення держави треба більше науки, ніж ми її маємо, переконав нас 1918 рік. Що науковий рівень дав німцям, чехам, англійцям і другим добробут такий, якого нам наша байдужність до науки дати не може, це бачив той, хто їх краї звидужував.

Істнують ще орґанізації природні. Ті орґанізації не дадуть справді такої сили і добробуту народови, як штучні, оперті на науці, але без доброї орґанізації природної не можуть добре розвиватися і орґанізації штучні, тим вони такі важні.

Ті природні орґанізації — тородина, приватне підприємство і громада. Одинцем чоловік в буденній боротьбі життя нічого не може зробити і є цілком залежний від якоїсь орґанізації, отже або від держави, або від товариства, або від громади, або від родини. Бувають виїмкові випадки, що жиють люди хоч одинцем, та самостійно, але їх еґзистенція і добробут опирається виключно на майні, набутім, чи одідиченім по якійсь орґанізації, звичайно по родині, або державі, рідко по товариствах.

Дорібок твориться тоді, коли злучиться найменше двоє людей чи то через супружество, чи через спілку або і найми. Це вже орґанізація, хоч і маленька. Мала орґанізація дає малий дорібок, великаж великий. Велика орґанізація потребує для свого розвою людий учених і тимбільший буде приносити прихід, чим більше образованих людий в собі гуртує. Люди необразовані рідко коли творять орґанізації більші від родини, а хочби і створили, то великого пожитку з них нема. Бачимо це по наших громадах. Вони звичайно великі, але бідні. А всеж є ріжниця у вартости і наших родин і громад. Ріжниця та лежить головно в голові родини чи громади. Тому слушно каже приповідка „від голови риба смердить". Голова родини, підприємства, чи громади, повинен мати ті самі прикмети, що і голова або урядник товариства. Повинен бути тверезий, ощадний, робітний,чесний лагідний, добрий сусід, независимий, повинен дбати о образования своє власне, своїх дітий і жінки, а коли є слуги, то і слуг чи робітників; повинен інтересуватися справами громади, товариств і народними, та оказувати жертвенність для них. Коли одна з тих справ є в небезпеці, повинен памятати, що найважнійшою є справи народні і для них твеба жертвувати все инше, потім справи товариств і громади, а в кінци справи родинні і підприємства.

Працю розкладати повинен рівномірно на всіх членів підприємства (приміром родини) і не повинно бути так, що один працює надмірно, а другий дармує. Колиж є богато челяди і ріжні роботи, то памятаймо, що від того голова, щоб думати і розпоряджати, а челядь,щоб робити.

Жадна праця не сміє відбуватися коштом науки шкільних дітий. Науку і голова родини мусить респектувати так, як простий жовнір свого команданта. Перед нею повинні вступитися не тільки корова, пістунство дитини, праця домашня чи господарська, але і сам голова родини. Наука річ свята. Коли родичам якась наука не подобається, і тоді не вільно нарушати дитини, але по нараді всіх громадян, поробити заходи о зміну у відповідних властий державних, або товариств. Колижби це не помагало, аж тоді родичі, всі злучені (зорґанізовані), виступають разом до оборони.

Наука шкільна це лиш завдаток на науку, яку дитина повинна відбувати дальше з читальні, або кого на це стати, дома з книжок, ґазет і подорожий. Книжка це мертва наука, а світ дає живу. Не жалувати дитині гроший, чи часу на оглянення світу. Беріть дітий з собою до міста, скільки мож, і все пояснюйте, о що питають. Беріть їх до варстату, фабрики, в гості і всюди, де чогонебудь моглиби навчитися,щось нове побачити. Станьте тоді їх рівними, їх приятелями. Памятайте,що чоловік змучений, перепрацьований не може думати, отже і дитина перепрацована не може робити поступів в науці.

По укінченню народної школи не смієте лишити на господарстві всіх дітий, лиш одно. Решта з дітий повинні дістати з господарства фонди на науку, ремесла, торговлі. або иншого звання. Господарі звичайно жалують пустити від себе дітий, так для власного привязання, як і немудрої ощадности, або і роботи, ради пошановання себе на старість. Через це закопують долю дитини і цілого народу. Відповідять колись за це перед власним сумлінням і перед Богом.

(Далі буде).

Що в світі чувати?

Вже майже два тижні радять делеґати великих і малих держав

у Ґадзі

над тим, що зробити з довгами Німеччини, як ними поділитися. До згоди легко не доходить, бо — як ми вже писали —

Англія обстає при своїх домаганнях,

аби Франції трохи зменшити пайку з німецьких рат, а Англії підвисшити. Англійський міністр скарбу, Сновден, уже виголосив кілька острих промов, в яких домагався, щоби Німеччину не дуже винищувати тими довгами, а тим, що німці дадуть, аби справедливо поділитися. До повної згоди в тій справі ще не дійшло, але вже комісія фінансова „знайшла" для Англії 30 міліонів золотих марок річно, які буде їй видільовати з тої рати до звичайної пайки, а це вже богато. Та тепер в Ґадзі сталася ще одна дуже важна подія, а іменно:

ухвалили вивезти з Німеччини (з Надренії) окупаційні війська

і то ще цего року. Цих чужих військ є ще в Німеччині 57.600, з того 6300 англійців і 51.300 французів. Ці війська мали сидіти в Німеччині ще принайменше до 1934 року, а то на те, щоби Німеччину тримати в руках і видушувати з неї силою гроші за воєнні шкоди, якби не хотіла платити добровільно. Це було записане і в версайськім договорі. Але що німці совісно сплачували досі свої довги і енерґічно домагалися, аби французи забрали свої війська, то Англія і Америка, яка лише приглядається до того всього, налягали на Францію, аби забрала ті війська, і аби не дражнила німців. Франція довго не годилася на те, бо її ще піддержували проти Німеччини ріжні її прічіпки, маленькі держави, які дуже бояться Німеччини. Та вкінці тепер, як уже усталили німецькі довги на 37 міліярдів і Німеччина згодилася їх сплатити, то Франція не мала вже що говорити. І хотяй це не дуже погоджувалася, але її переголосували Англія, Японія і Італія — так, що

найдалі до кінця лютого 1930 року з Німеччини заберуться французькі війська.

Анґлія почне вивозити свої війська вже 15. вересня цего року, а за нею буде вивозити й Франція. Французький міністер Бріян уже казав свойому штабови виготовити плян евакуації Надренії.

Так то на цій конференції в Ґадзі Німеччина виграла дуже богато. Передовсім позбудеться всякої чужої контролі і зможе знову самостійно розвиватися, що дуже лякає її сусідів.

Богато значить те, що в Ґадзі змінили версайський договір, який назначував окупацію Німеччини (Надренії) аж до 1934 року. І хотяй Франція, Бельґія, Польща і ще деякі держави заєдно повторяли, що версайського договору не можна зміняти, то все таки змінили. Виходить з того, що мож змінити і инші несправедливі повоєнні договори. Треба лише, аби покривджені народи поступали енерґічно, так як німці. Вони довершили того, що з тих величанських сум, які їм назначили сплачувати, спершу щось 800 міліярдів, потім 200, потім 132, нарешті „зпустили" до 37 і ще до того перед назначеним речинцем виведуть чуже військо з німецького краю. Отак все виграти нарід свідомий, відважний і розумний.

Що ще сталося нового в світі за останній тиждень?

Сталася **подія, що трохи заколотила приязнь між поляками і французами.**

До Парижа вибралася цего літа прогулька польських інжинерів. Між тою прогулькою і французькими кондукторами прийшло на двірци в Парижі до сварки, при чім завізвано поліцію

і французи навіть побилися з поляками.

За це арештували французи польського інжінера Васютинского і засудили його на три місяці арешту з завішенням кари на пять літ.

Ґазети пишуть про

велнкі большевицькі маневри

над фінляндською границею. Дехто побоюється, що большевики тим способом приготовляються, щоби захопити під свою владу всі малі надбалтійські держави, такі, як Фінляндія, Естонія і Латвія, щоби мати вільний доступ до балтійського моря і бути в сусідстві з Східними Прусами.

Між Китаєм і большевиками

знову щораз гірше. Переговори розбилися, а большевицькі війська і літаки нападають на приграничні китайські землі (в Манджурії). Китайці тримають арештованих москалів-большевиків уже 2 місяці в арешті і не переслухують їх. Тому вязні розпочали голодівку. Росія вислала на схід ґенерала Бліхера, якого іменувала командантом большевицьких військ Далекого Сходу, то є тих, що воювали з Китаєм.

В самім

Радянськім Союзі

також не все спокійно. Недавно арештували отамана Голуба, що був командантом одного большевицького полку на Україні. Підозрівають, що він утворив заговір на большевиків, мав тайні маґазини зброї і хотів зорґанізувати повстання на Україні, аби відірвати Україну від Росії і зробити її самостійною державою. Що між самими найголовнійшими большевиками нема згоди, свідчить і те, що тепер зрікся свого уряду російський комісар (міністер) освіти, Луначарський, який був тим міністром, від коли істнують большевики.

Що чувати

в Польщі?

Польські ґазети журяться, що то буде, що Німеччина так поростає в піря і що їй дають західні держави щораз більшу свободу. Вони виписують, що Німеччина певно не забуде Франції й Польщі того, що ці держвви обкроїли її границі, і що змагає до того, аби колись ті границі „вирівнати". Тому польські редактори і політики булиби за тим, аби Німеччину тримати коротко, — але політика инших держав, які дивляться на світ яснійше, на це не позваляє.

По протисанаційних ґазетах, то є тих, що є в опозиції до теперішної правлячої партії й уряду, далі виписують ріжні річи на санаторів, а найбільше то, що не дотримали того, що обіцювали.

Час від часу зганяють свою злість на Литві і на Вальдемарасі і вспоминають св їх політиків, аби там в Союзі Народів, який скликується 30. серпня, добре притиснули ту Литву.

Пишуть також деякі польські ґазети, що прихильникам Пілсудского ще й до тепер не вдалося зібрати тих 2 міліони золотих на диспозиційний фонд, який йому счеркнув сойм із буджету. Ці два міліони мали вручити Пілсудскому на зїзді леґіонерів у Новім Санчі, який був перед кількома днями. Але не було що вручати і не було кому, бо Пілсудскі не приїхав на зїзд, лише прислав лист, в якім пише, що не може їхати, бо відпочиває, тай ще згадує, що все, коли він хотів щось добре для Польщі зробити, перешкаджали йому і шкодили самі поляки, що деякі таки були платними шпіонами ворогів Польщі. Отакі дива.

На большевицько-польській границі коло Здолбунова (на Волині) острілювала большевицька гранична сторожа польський військовий літак, який вилетів зі Львова і літав здовж границі по польськім боці. Кулі з большевицького скорострілa пробили мотор і польський літак мусів осісти, бо зіпсувався. Осів на польськім боці в чеській кольонії, Заводові. В цій справі домагаються поляки слідства.

Про реєстрацію воєнних інвалідів

Тисячі інвалідів і їх родин не побирають інвалідської ренти тому, що не зголосилися 1922 р. На домагання українських послів ухвалив польський сойм закон з дня 7-го березня 1929 р. про додаткову реєстрацію воєнних інвалідів. До цього закону вийшли три виконуючі розпорядки, а саме: розпорядок з дня 15-го червня 1929, розпорядок з дня 6-го липня 1929 р. і зарядження міністра праці і суспільної опіки з дня 23-го липня 1929 р.

Тому що тут ходить о заосмотрення кількох тисяч воєнних інвалідів української національности, подаємо точні пояснення:

Хто має право реєструватися?

Мають право зголоситися до реєстрації, а тим самим домагатися інвалідської ренти: 1) Воєнні інваліди зі світової війни, які не одержують інвалідського заосмотрення тому, що запізно зголосилися. 2) Воєнні інваліди, які повнили військову службу в армії отамана Петлюри в часі від 17-го квітня 1920 р. до 17-го березня 1921 р. і в тому часі стали воєнними інвалідами. 3) Воєнні інваліди польської армії, які запізно зголосилися о признання їм інвалідського заосмотрення. Деякі Українці, що служили у польській армії в мирному часі, стали наслідком нещасливих випадків воєнними інвалідами, а тому запізно зголосилися, не одержують інвалідського заосмотрення. 4) Вдови і сироти по таких воєнних інвалідах, що ізза спізненого зголошення не побирали інвалідської ренти. Таких випадків є у нас дуже много. Богато інвалідів не одержуючи ніякого заосмотрення, вимерли з голоду і холоду. Тепер їх родина може добитися для себе якогось заосмотрення.

Час реєстрації.

Реєстрація інвалідів має відбуватися в часі від 1-го липня 1929. до 31-го грудня 1930 р. Хто не зголоситься в тому речинці, тратить вже невідкличне право на інвалідське заосмотрення.

Де мають воєнні інваліди зголошуватися до реєстрації?

Реєстрацію переводять при повітових староствах уряди; звані рефератами для справ воєнних інвалідів. Однак тільки при деяких старостах є реферати для інвалідських справ. Українське товариство допомоги інвалідам подало було в нашій газеті точний спис урядів, які переводять реєстрацію воєнних інвалідів для поодиноких повітів, і тому ми цего не будемо повторювати вдруге. (Було в ч. 22 з 9. червня).

Взірець зголошення до реєстрації

Зголошення до реєстрації повинно так виглядати:

До Повітового Староства
(реферат воєнних справ)
в . . . . .

Підписаний (імя і призвище) воєнний інвалід б. австрійської армії, уроджений дня . . . . 1 . . . року в (. . . громада) . . . повіту, приналежний і замешкалий в . . . . прохає на основі закону з дня 7-го березня 1929 р. зареєструвати його як воєнного інваліда і признати йому інвалідське заосмотрення.

Підписаний служив при . . . полку, був ранений (описати в який спосіб, зглядно захворів) в місяці . . . року . . (подати де — на італійськім чи російськім фронті) лічився в шпиталі в . . . . був звільнений з військової служби дня . . . року . . . був признаний воєнним інвалідом рішенням (. . . чиїм) з дня . . . . . року . . . одержував ренту за австрійських часів аж до розпаду Австрії. (Коли не одержував ренти, то подати, чому. Пр. був супровітований перед самим розпадом Австрії, або був в неволі і т.ин.).

До реєстрації інвалідів в попереднім речинці не зголосився наслідком незнання розпорядків і правних постанов.

На доказ інвалідства і звязку його з військовою службою слідуючі інвалідські папері (вичислити їх). Коли ж інвалід не має інвалідських грамот, треба написати чому, чи їх не одержав, чи загубив чи зайшло що иншого.

З браку документів покликує підписаний на доказ інвалідства і звязку його з військовою службою слідуючих свідків: (Тут подати імена і призвища найменше двох свідків і їх точну адресу).

Підписаний є жонатий (безженний) має на удержанню жінку і діти в віці від . . до літ, при чому не має ніяких засобів удержання та виживлення родини.

В виду представленого стану справи підписаний прохає признати йому і його родині інвалідське заосмотрення.

. . (місцевість), дня . . 1929 р.
(Підпис)
(Точна адреса) . . .
. . . залучників.

(Далі буде).

Що чувати в нашім селі?

ДЕ БУЛИ ВІЧА

7. липня було в Комарниках пов. Турка віче посла Великановича. На вічу зробили авантуру місцеві „одинкарі“ разом з учителем поляком, що насильно вдерлися на трибуну і перешкаджали послови говорити. Люди були дуже обурені на боївку і лише завдяки послови не дійшло до проливу крови.

21. липня було віче того самого посла в Росохачи пов. Турка.

5. липня мало бути віче на козацьких могилах під Берестечком, на яке приїхали: сенатор Кузьмин, пос. Струтинський і пос. Вислоцький. Але старостово заборонило це віче і друге, яке мало бути 19-го серпня.

12. липня було віче посла Максимовича в Ляшках Довгих, пов. Ярослав. В цім селі завдяки діяльному парохови о. П. Юрчакови іде гарно культурно-освітна праця.

28. липня було віче посла Максимовича в Злоцькім коло Криниці, пов. Нов. Санч. В цім селі пізнати, що наші братя лемки поступають вперед і горнуться до освіти й організації. Велику заслугу в тім мають наші учителі і священики на Лемківщині. Мимо перешкод властитий лемківські села будяться до життя і прозрівають, що і вони є синами великого українського народу. Люди вспоминаються за свої школи, які майже всі попольщили шкільні інспектори, Учителів - українців переносять на мазури. Та це не зневохоче народу до дальшої праці серед тих усіх труднощів.

16. червня було в Крамарівці пов. Ярослав перше українське віче. Віче улаштував посол Максимович. Тамошний нарід дуже терпить від західних сусідів, що намовляють людий переходити на польське. Але нарід тримається і не зраджує своєї віри ні народности, а велика в цім заслуга о. М. Цолти. Плянують побудувати Народний Дім, але не мають Фондів, тому все громадянство повинно їм помочи, бо це село загрожене найбільше.

2. червня було віче посла Тершаківця в Монастирци (Рудеччина), 16. червня в Беньковій Вишні, 13. червня в Кубайовичах. 17. червня було повітове віче в Мостисках. Були посли: д-р Біляк, Гр. Гершаковець і сенатор о. Татомир.

Що в нас недобре, Лука, п. Устє Зелене. Дня 1. червня на весілю Михайла Красі с. Олекси, передплатника „Народної Справи“, заходом Василя Недільського і Івана Храбатинки при так мало гостях зібрано на „Рідну Школу“ квоту 3 зол. і 30 сот. Кілько то є всяких оказій як весіля, поминки, хрестини, музики і инші, відбувається в Луці і по инших селах, аби так кождого часу зібрали хотяй таку малу жертву на „Рідну Школу“ або на иншу ціль! І забава йшлаби цілком ліпше і гості не збіднілиби. Думаю, що якби повстав вибраний читальняними членами комітет збірки жертв на добродійні цілли, як „Рідна Школа“, Інваліди У. Г. А., „Просвіти“ в цілій Галичині а ішли на кожду таку забаву то всеж люди не відмовилиб жертви. Правда, як у нас, так і всюда помежи нашими людьми є темні і нехочі, що не дадуть нічого, але тим не треба зражуватися, бо все таки є більше свідомих.

Очевидець.

В Немирові бє повним живчиком українське серце. Не знаю, чи кождий Українець так дуже тішиться свідомістю і зростом сили в українській суспільности, як це зі мною буває. Може це хороба моєї старости, а навіть як так. то позвольте, читачі, бодай раз поділитись зі мною моєю радістю.

Зайшов я в Немирові, пов. Рава руська до церкви. Ишов зі смутком, бо туди несли кревняка-небіщика, що був свідомим громадянином. Тільки глянув я оком по церкві і десь заховався мій жаль і смуток. Ціле нутро немирівської церкви в українських красках. Боже Великий, як дякую Тобі за ту хвилину: — Я у своїй церкві, в такій, яка не придержуєтся немилих мені красок. Українською, а не чужою зробив її молодий ще парох о. Володимир Макулович. Він зукраїнізував її не тільки формою, краскою, але духом і словом. Промовляв о. пар. Микулович над небіщиком. Зміст його промови не був повседенний.

„Зійшов, говорить о. Микулович, один народний робітник з поля, так ставайте на його місце десять, сто!“ Не плач збирав слухаючих, а сильна постанова дальше вперед до народної праці. Коли розглянувсь я по Немирові, так ті, що показували мені українські установи, немали слів для вдячности свому любленому парохови. Читальня, Кооператива, центрифуґа, дута орхестра, це все під проводом о. Миколовича, усе жиє і розвивається. Не тільки в слові і в заохоті, але й в чорній роботі о. Миколович перший І подумав я собі:

От такого нам пароха треба на Знесіню і по инших селах і місточках.

Великий спасибіг, отче пароху, за все, що бачив і чув, за велику радість, яку Ваша народня праця мені вчинила.

І. Василь Крілик, Знесіння.

Свято „Просвіти“ в Оглядові. В неділю 9 ц. м. відбулося заходом Читальні „Просвіти“, а головно її голови о. Березинського Романа, місцевого пароха, „Свято Просвіти“ в с. Оглядові, пов. Радехів. До численно зібраних громадян у читальні промовив від Філії „Просвіти“ в Радехові о. Набережний Іван, парох Кривого, який, виказуючи на примірах успішну 60-тилітню працю „Просвіти“, заохочував до дальшої витревалої освітньої праці. Яворівський Корнило в короткім рефераті подав значіння й вагу книжки в освітній праці. Госп. Семенюк Дмитро поясняв на Шевченкові значіння освіти. Вкінці 13-ти літня дівчина, Стефанія Матерацька, віддеклямувала прольоґ „До Мойсея“ І. Франка. Відспіванням національного гимну закінчено свято, а вечером відбулася вистава п. н. „Депутати до Відня“.

Вороблячин, пов. Рава руська. „Не треба школи“. — Село наше пробудилося по довгім сні. За старанням місцевого священика о. К. Козія і кількох свідоміймих громадян заложено кооперативу, касу, при кооп. цегольню, та побудовано церкву, котра вже в тім році має бути укінчена. Та відчувається брак школи, село порозкидане, а школа одна і то не велика, а учительці і так не дуже залежить, чи діти вчаться, чи ні, аби час сходив.

Отже нова Рада гром. робить старання, щоби була друга учительська сила, та де би примістити тимчасом школу. Та знайшлися поміж радними такі, що вперід затвердили ухвалу, а пізнійше за намовою одного пана радного, котрий любить богато кричати, внесли протест проти своєї ухвали, що їм не треба школи. Чи не встид Вам, панове радні перед своїми власними дітьми, що Ви їм заслонюєте очі перед світом? Наколи Ви темні, то дайте хоч своїм дітям прозріти, бо колись ті діти Вас проклянуть.

Громадянин.

Болячки. с. Дрогомишль, п. Яворів. Село Дрогомишль зачинає потрохи будитися до нового життя, завдяки кільком особам. Є тут такі Т-ва: Читальня „Просвіти“, Сокіл, Кооператива, „Рідна Школа“. Ці Товариства дуже гарно розвивалисяби, якби був свій громадський дім, деб могли члени тих Товариств сходитися. Тимчасом члени сходяться до одної хати, але тепер вже навіть ніхто не хоче на то згодитися, бо боються чомусь донесення до Старостза „за зебраніе“. І так члени дуже рідко сходиться, мало читають, бо лиш є одна кооперативна часопис „Новий Час“, і кілька передплатників „Нар. Справи“.

Т-во „Сокіл“ розвивається нормально. Майже що неділі Соколи збираються на вправи. Недавно на Загальних Зборах вибрано нову Старшину, яка зачинає більше працювати, як було передтим. Завдяки Соколам, головно їхньому начальникові зібрано гроші на „Рідну Школу“. Тільки одна біда, що старші громадяни села не інтересуються нічим, не хочуть належати до жадного Товариства. І ще одно цікаве: половина села зв. „кінець“ більше займається освідомлюванн м себе, а другий кінець села зв. „підлуби“ спить сном праведних. Читальня „Просвіти“ дуже слабо розвивається. Кооператива зачинає підупадати, а то тому, що селяни, навіть самі члени Кооперативи, купують по приватних склепах, і ще здається тому, що не дуже вдачно ведена. Взагалі потрібно вложити богато праці та енерґії, щоби громадяни пізнали сами себе.

Свідомий.

„Свято Матері“ в Павелчі. В неділю 25. серпня відбудеться в Павелчі коло Станислава в місцевій читальні „Свято Української Матері“. Відчити, деклямації, хори. Початок о год. 5. попол.

Які дописи не будуть поміщені?

З тої причини, що дописи писані не виразно, на обох сторонах паперу, задовгі або так, що нерозуміти о що ходить, не будуть поміщені такі дописи: Котиківка, п. Городенка, Лисятичі, пов. Стрий, Коцюбинчики, Бучина п. Броди, Горохолина, пов. Богородчани, Беремяни, Голгочі п. Підгайці, Турка, Луг в Синевідску нижнім, Жаврів п. Рівне, Звертів п. Жовква. Просимо дописувачів з цих сіл написати ті дописи другий раз краще, тоді радо помістимо.

Переписка і всякі поради

В. Кречк. Ільник. Все те, що Ви пишете, маємо в пляні.

З. К. Теребовля. Купецького відділу в ґазеті не маємо, тому просимо вислати свої статті до „Укр. Купця“ в Коломиї, вул. Бонковского.

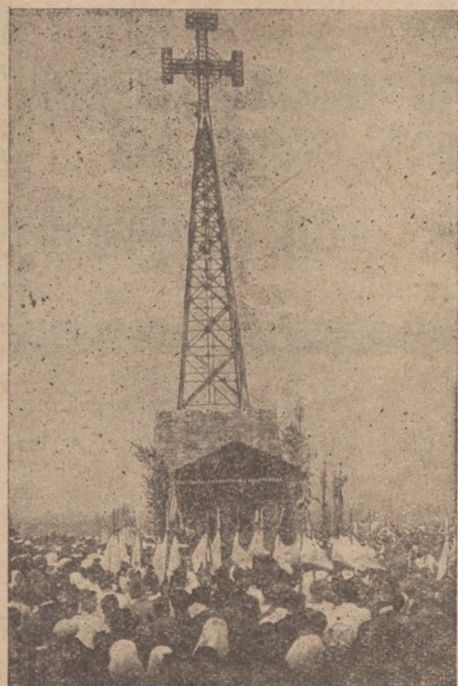
Д. Ґерус. Слушна увага, але тепер це важко робити, бо наші малярі порозїзджалися.

К. Д. Зузанівка. Віршик ще за слабий. Вправляйтеся далі і пришліть нам ще один за рік.

Адам Ом. Лазори. Коли батько переписав маєток Вашому братови, а Вам має брат сплатити, хотяй брат не хазяйнує, завіщання є важне. Але Ви не пишете, де тепер Ваш брат, чи Ви можете з ним зійтися й умовитися, можеби Ви йому сплатили. Напишіть докладніше, — де брат і чи він має діти.

В. Духн, Прибилчі, Думаємо, що п. посол Ліщинський ту справу Вам полагодить. Редакція не має змоги ні часу займатися позичкою.

Свято в Підлисю.

Маркіянів хрест на Білій Горі, під ним вівтар і почесна сторожа Соколів у часі Служби Божої.

На Білій Горі коло Підлися пов. Золочів є гарний високий залізний хрест, поставлений тут в честь Маркіяна Шашкевича. Маркіян Шашкевич (вмер 1843 року, похований у Львові) був письменником і першим пробудителем свідомости українського народу в Галичині. Підлисся це його родинне село, яке він згадує в своїх поезіях, так як і Білу Гору.

Рік річно сходяться сюди на підлисецьку гору тисячі народу, щоби вшанувати память великого нашого чоловіка. І цего року в неділю 11. серпня було тут таке свято памяти Маркіяна. Зїхалися і зійшлися тисячі народу, селян і інтелігенції понад 15 тисяч люда. О. мітрат Базюк зі Львова відправив полеву Службу Божу, а потім були дальші точки свята. Свято не могло випасти так гарно, як хотілося, бо на це були всякі перешкоди з боку тих, які не люблять, як ми оказуємо свою свідомість, але і так випало величаво. На святі виступав адвокат др. Ваньо з Золочева усе громадянство, щоби складало лепти на викупно гори, де стоїть хрест. І вже на місци посипалися лепти, але ще богато треба. А зложити на цю ціль повинен кождий свідомий українець.

В часі Служби Божої виголосив дуже гарну, патріотичну проповідь о. шамбелян Юрик і виказав зібраним велику заслугу, яку має Маркіян Шашкевич у відродженню українського національного життя в Галичині.

Коло Маркіянового хреста, кілька кроків від нього, є могила невідомого стрільця, що впав в часі українсько-польської війни. Біля прикрашеної зеленю цеї могили відправлено панахиди; співав хор з Олесова і грала орхестра з Кадлубиськ. При кінці орхестра з Глинян відіграла „Боже Великий, Єдиний“.

В дальшу програму свята увійшли забави молоді і вправи на коні мущин та жінок при такті музики. Українські танки виконали діти з Закомаря і дівчата з захоронки СС Василіянок. В часі забав і танків орхестри грали в ріжних місцях площі вязанки пісень та танки.

На це свято прибули зі Львова і представники „Нового Часу“ й „Народньої Справи“.

НОВИНКИ

КАЛЕНДАР НА ТИЖДЕНЬ.

Серпень 25—31.

25. Неділя, 9-го Сош. Фотія, Аникити,
26. Понеділок, Максима,
27. Второк, Михея, Теодозія печ.
28. Середа, **Успенія Пресв. Богородиці.**
29. Четвер, Перенес. обр. Госп.
30. Пятниця, Мирона м.
31. Субота, Фльора і Лявра.

Як нарід приповідає

— Чия воля, того й сила!

— Іди дощику, де чорно! — Ні, піду, де вчора! — Іди, дощику, де ждуть! — Ні, піду, де жнуть!

— Спас, то вже осіннє свято.

— Як неділя, то сорочка біла, а як середа, то заросла борода.

Зміни місяця. Повня

20. серпня, **остання чверть** 27. серпня, нів 3. вересня.

В серпні мож оглядати „спадаючі звізди“. Це останки (відломки) колишніх кометів, що літають світами і коли приближається до землі, труться у воздусі, аж горять, і тому їх видно хвилину. Потім зникають, бо вилітають з обводу земного воздуха і йдуть далі світами.

— **Історичні спогади в серпні.** 10. серпня 1680 умер кошовий Січи Іван Сірко. — 4. серпня 1919 згинув полк. Дм. Вітовський, перший вожд Укр. Галицької Армії і секретар Військових Справ. Він згинув, вертаючи літаком з Німеччини на Україну (літак запалився і впав). — 7. серпня 1648 бився Кривоніс з поляками під Константиновом. — 14—16. серпня 1649 побив гетьман Б. Хмельницький поляків під Зборовом.

— **Страшне вбивство під Теребовлею.** В Вербівцях коло Теребовлі жив господар Іван Козачок. Він віддав одну дочку Анну за Дмитра Якимишина і записав їй 5 моргів поля. Якимишин жив у Козачка, в якого була ще одна дочка Текля і син Иосиф. Тепер і Текля мала вийти замуж і батько записав їй останній морг поля. Це розлютило 24-літнього Йосифа, який чувся скривдженим. Він задумав пімститися. В ночі з понеділка на вівторок встав у ночи, коли всі спали і помордував сокирою всіх, хто був у хаті то є: свого батька, шваґра, обі сестри, і двоє малих дітий замужної сестри, разом шестеро осіб. Він признався до злочину і його арештували.

— **Втікай від чужої жінки.** Листонош Р. Дорош у Львові ходив до жінки трамваєвого кондуктора Подвишинського і перемовив її, аби пішла до него жити з ним. Кондуктор попав у розпуку і стрінувши листоноша Дороша в понеділок 15. серпня на вул. Легіонів, як той розносив листи, стрілив до нього чотири рази з револьвера і забив на місци. Та надбіг поліцай і стрілив два рази до Подвишинського, і він за 3 години також вмер. В четвер їх обох поховали, а Подвишинська, через яку це нещастя сталося, ходить собі, мовби нічого.

— **Мати позавидувала доньці.** В Дибулках пов. Жовква зарізала Каролїна Заснерова свою дочку Аделю. До Аделі залицявся один учитель і хотів з нею женитися, але мати Аделі сподобала собі сама того професора і заказала дочці любитися з ним. А коли дочка не послухала матері, мати зарізала її, як вона спала. Ту звірську матір арештували.

— **Святотацька крадіж.** До церкви о Підберезцях коло Винник вломилися невідомі бандити і забрали ріжні дрібні річи і скриньку з грішми.

— **Хто вбив вартівника?** В Мостах пов. Львів застрілив хтось у ночі з 15 на 16 серпня громадського вартівника, Василя Голубця. Стріли були з карабіну, оба смертельні.

— **Арештували почтарку.** В Гаях коло Львова арештували управительку почти Марію Ольшевську, бо в касі забракло 1·151 зол.

— **Пожари.** В Струсові пов. Теребовля згоріла стайня і стодола Вінцентого Грабана. В стодолі було зложене умундурування і зброя 6. кінного Дивізіону. Шкода виносить 7300 зол. Причина пожару невідома. — В Станиславові згоріли господарські будинки і 300 кіп жита Евангелицького Заведення Добродійности. Шкода виносить 25·000 зол. Огонь вибух через неосторожність слуги. З 14 на 15 серпня в ночі вибух огонь в Підпечарах пов. Товмач у Миколи Лащука. Огонь перекинувся на другі хати і згоріло разом 9 господарств (около 40 будинків). Шкода виносить около 1 міліон.

— **Злочини і випадки.** В ночі з 12 на 13. VIII. впали два замасковані бандити до хати Йосифа Наконечного в Тоданю пов. Кам'янка Струмілова і загрозивши господарям зброєю, отворили скриню, забрали 10 дол. і 200 зол. та вистріливши на пострах втікли. — В лісі коло Будзова пов. Зборів напав узброєний бандит на Пазьку і Анну Лис з Поручина і зрабував їм сукно, черевики і кошик. — На Ліничівці в Нараеві пов. Бережани бавився 12-літний синок лісничого, Губерт Красічницькі фльобертом і пострілив 41-літного Якова Фухса. Проти батьта Губерта внесено скаргу. — В Ушківцях пов. Перемишляни повісився в лісі Головатий Олекса. Причиною: незгода в родині — Павло Козак в Добротворі коло Камінки Струм. чистив стятий кріс, кріс вистрілив і вбив Павла.

— **Крадіж в Кооперативі** В Ковалівці пов. Коломия напали 28. липня бандити на місцеву кооперативу і награбили товару на суму около 900 зол, Гроший не знайшли.

— **Малпа вивернула трамвай.** В Ерфурті (Німеччині) втікла з цирку велика малпа, вибігла на вулицю і скочила до трамваю моторовому на плечі. Моторовий настрашився і пустив гальму а тоді трамвай, який якраз їхав під гору, скотився вдолину й перевернувся 1 особа притім згинула, богато ранених.

† **Павло Семчишин**, господар в Гніздичові пов. Жидачів, муж довіря „Народньої Справи“ вмер в липни. В. Й. П.

— **Цікаві книжки.** Вийшла з друку книжка. І Герасимовича „На трівогу!“ Зміст цеї книжки був спершу друкований в „Новім Часі“, а потім вийшов окремою книжкою, але Старостство Гродське її сконфіскувало і заборонило продавати. Та окружний суд у Львові ухилив ту конфіскату і книжку можна купувати. В цій книжочці є написано все про наше шкільництво, про те, як пополщили майже всі наші школи і що треба робити, аби привернути українську мову в школах. Цю книжку повинен прочитати кождий свідомий українець і повинен з неї богато навчитися, а передовсім поступити так, як вона поучає, і постаратися разом з иншими свідомими людьми о привернення нашим школам рідного лиця. В книжці є всякі взірці подань до кураторії і міністерства. Книжку мож купити за 1 зол. у наших книгарнях або замовити в „Рідній Школі“ у Львові. — „Тихе Слово“ збірка казок Івана Липи, це дуже гарні казки і не прості, але поучаючі і збуджуючі свідомість є любов до рідного краю. Ця книжка вийшла накладом М. Таран у Львові (Зиморовича 3) з дуже гарними малюнками, має 80 сторін і коштує 3·50.

Відновляйте передплату!

Хотяй у господаря тепер гаряча пора роботи і він обтяжений працею і господарськими клопотами, то мимо того ніхто не сміє забувати про те, що має

точно відновити передплату

на „НАРОДНЮ СПРАВУ“

ПАМЯТАЙТЕ, що зближається осінь а в осени трафляється найбільше випадків між худобиною!

Подумайте, в якім клопоті буде той господар, що в нього, не дай Бог, трафиться випадок, і він не зможе дістати запомоги, бо на час не відновив передплати.

На це повинні звернути увагу наші **Мужі довіря** і повинні пригадувати передплатникам, аби всі точно відновляли передплату.

НАКЛОНЮЙТЕ також тих сусідів, що ще не мають нашої газети, аби собі її вже тепер передплатили, бо лише в такім разі в жовтни будуть вже — на ипадок нещастя — мати право до запомоги!

Ветеринарні поради

М. Ціхоцкий, Розділовичі. Ґуля у корови під карком.

Як ґуля ще не зникла, то втирайте в неї раз на 3 дні сіру масть (szara maść) з аптеки; втирайте цю масть пальцем, завиненим в якусь шкірку або стару шкіряну рукавицю. Ґуля повинна по 2—3 тижнях або розійтися, або чахнути (тріснути).

Поясніюйте всім, яку користь має той, хто передплачує „Народню Справу“!

Слово заохоти.

(Присвячую Іванови Сорокатому):

Добрий день Вам, приятелю,
Друже Сорокатий,
Ваші вірші забігають
До моеї хати.

Недавно я взявсь до „Справи“,
Став її читати.
Як би мене хто відмовляв,
Прогнавб його з хати.

Згадаете про минуле,
Що за волю бились,
То на серці тяжко стає,
Що позад лишились.

Протеряли, та не журімсь
Часопис читаймо,
Та послідні вже не будьмо,
Вперід поступаймо!

Виж, Панове Редактори,
Ширіть дальш освіту,
Як не хочуть батьки читать,
Хай читають діти.

Хай читає покоління
Вкраїнські ґазети,
Щоби всі свідомі були,
Не анальфабети.

Свідоміші хай повчать їх,
Щоб мали ті дари,
І в будуччині не стались
Із них яничари.

Виж, Панове Предплатники,
Киньтесь в ліво — в право
Та еднайте по три члени
Тій „Народній Справі“.

Тоді, Братя, у нас буде
Краще виглядати,
Як будуть „Народну Справу“
Трикратно читати.

Тепер нам і приемнійше
На білому світі,
Бо Сорокатий співає
І в зимі і в літі,

Наше село Сорокате
Не йде до загребу,
Вже почало обминати
Іцка, Срулька й Лейбу.

Ще скінчиться наше лихо,
Ще пропаде горе, —
А то писав передплатник

Мельничук Григорій.

Їжак заведе вам чистоту і спокій в хаті і в коморі.

Наші господині люблять тримати в хаті кота, аби ловив миші. Тим часом котови ані сниться то робити. Цілий день драпається по деревах і дахах та ловить пожиточних пташат, а в ночи смачно спить на печі та робить нечистоту. А миши як гуляли так і далі гуляють.

Від кота далеко ліпший їжак. Він не ловить пташенят, не занечищує хати, скромніший і не вибагливий на їжу, цілу зиму спить і нічого не їсть, а ловить всіх шкідників в хаті та коморі. Де є їжак, там нема ніодної миші, ніодного щура. Він повиловлює всіх швабів, стоноґ, щипавок — словом всю комашню.

Як в літі стрінете десь їжака то занесіть його до хати. Як будете з ним добре обходитися, то по кількох днях він так освоїться, як кіт і з хати ніде не схоче забратися. Трохи молока та овочів, як вже поїсть всіх мишей і стоніг, вистарчає для нього. Старайтеся придбати собі пару їжаків — буде їм веселіше.

Як то зачалося 1914 року.

(Перший тиждень війни).

31. липня 1914 року була оголошена в Австрії мобілізація, а першим мобілізаційним днем назначено день 4. серпня. Вже два дні перед тим заалярмовано залоги (ґарнізони) в надграничних містах, аби були на поготові, вирушити до битви, а Росія вицофала свої приграничні сторожі в глибину краю.

5. серпня зачали москалі натискати на галицьку границю з півночі і зі сходу, а 6. серпня досвіта повели перший наступ на Підволочиска, які трималися під командою поручника Мановарди. Сюди прибули 4. серпня баталіони піхоти з Тернополя.

Рівночасно на Жовкву вирушили перші австрійські транспорти 2 дивізії кавалерії, а з Жовкви вийшли перші боеві стежі. Тимчасом з півночі через Лешнів почали наступати російські козаки і 5. серпня були вже в Топорові.

7. серпня москалі почали оживлено рухатися на цілім фронті. На лінії 40 кільометрів зачалися перші криваві бої, бо австрійська команда наказала, за всяку ціну стримувати москалів якнайдовше при границі.

8. серпня кипіли далі криваві бої здовж границі. Москалі відразу були в великій чисельній перевазі. Головно розвинулася битва на полудневий-захід від Сокаля і коло Бродів. Ці бої коло Бродів вказували на те, що москалі хотять повести сильний наступ в напрямі Золочів-Красне. Подібно мож було надіятися і в напрямі Підволочиск. Залізничий дворець в Підволочисках сильно остріллювала російська артилерія.

Над Збручем панував на разі цілковитий спокій. За те далі на полудне між Дністром і Прутом натискали московські відділи і видно було, що цей простір вибрали собі москалі за одну з брам, якою мали впасти до Австрії.

9. серпня займили козаки цілий простір між Холоевом, Лопатином і Топоровом. З Лешнева наступили москалі на Броди. Рівнож цего дня почали сильно наступати на цілу лінію Збруча, головно на відтинок Тернопіль і Гусятин. Проти них вислала австрійська команда кілька ескадрон 1 дивізії кавалерії.

Так то війна тривала ще лише чотири дні, а вже ціла російсько-австрійська границя була в огні. З Залозець вигнали москалі австрійську піхоту на Оліїв.

В ночі з 9 на 10 серпня москалі займили енерґічним наступом Підволочиска. Тоді дістали всі граничні австрійські війська такий приказ від своєї команди: „Мусимо відкинути натискаючого ворога. Граничні війська, втім і кавалерія мають в догідних відтинках перейти до енерґічної протиофензиви!“

11. серпня наступили москалі на баталіон 55. полку австрійської піхоти в Сокали і викинули його аж до Кристинополя. Потім цей баталіон вицофовався ще далі до Боянця.

12. серпня рушила 2. дивізія австрійської кавалерії на Сокаль-Кристинопіль. До битви не прийшло, бо російські війська самі відступили назад за Сокаль і за російську границю. З головного австрійського штабу надійшли такі накази: „Атакувати російські війська і викинути за границю. Досвіди на німецькім фронті показали, що енерґічні наступи мали всюди добрий успіх!“

Та це не помогло. По хвилевім спокою 13. серпня москалі відновили уперту офензиву, особливо коло Гусятина, під Бродами і на захід від ріки Буг.

Від того дня пішли нестримно вперед, так що до кінця вересня зайняли Львів і Стрий і обійшовши Перемишль спинилися аж у Карпатах.

Отак зачалася на галицькій землі та страшна коломийка, якій на імя: світова війна.

—з—

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Як де вдалося пересаджене жито?

Поважані передплатники „Народньої Справи“!

Я робив сего року пробу пересаджуваня жита і ось як випало. Правда, ґрунт не був добре підготований; мав я в городі 36 метрів квадратових, де минулого літа росла бараболя-американка, розуміесь весною під бараболю дано стаєнного гною. Тай сам кавалок перекопано і 1. листопада посаджено жито і більше погною ніякого не дано. І тільки що приймалось, заким замерзло, видно що запізно було, бо корчем неросло в осени. Аж весною сего року, коли перший раз просапано, зачали пни розгалужуватись, однак замало, бо декотрий пень мав найбільше 25 стебел, найменше 14 стебел. Високе 1 м. 70 цм., стебла грубі в роді тонкої багнистої тростини, колоси довгі 8—10 цм., зерен було в колосах 80 —100., саджено на 1 м. квад. 25 штук. Після господарської книжки похибки були такі: 1) що жито запізно пересаджене, 2) ґрунт глинковатий і добре непідготований, бо мало датися трохи штучних погноїв. Однак все таки видав 1 квадр. метр фунт (пів кільоґрама) жита. Зерно подібне до грубої пшениці. То так числячи, один морґ такого жита видав би 2700 кґ. (27 корців). Колиби, як згадав я повисше, раньше пересаджено, то в кождім пни повинно бути 50—80 стебел, то збір мевби подвоїтись безпечно, то 1 морґ видав би около 55 сотнарів. Читачі „Народн. Справи“, беріться до праці, садіть як найбільше збіжа, бо хотяй би навіть так лихо оброблено, як було в мене, то все таки лучше намолотити 27 кірців з одного морга, а ніж 8, а хочби навіть і 15 кірців. То вистане вам тоді найбільшу родину утримати і ще на деякі драчки продати, а коли возьмемся щирійше до праці, то зберем около 100 кірців з морґа, як збирають инші народи.

Андрей Мельниченко
Господар з. Пі-печар пов. Товмач

Увага! Хто хоче докладніше знати, як ходити коло пересадженого збіжа, нехай прочитає собі книжочку „Про пересаджування збіжа“, яку мож дістати за 70 с. у нашій Редакції. З почтовою пересилкою 90 сотиків.

Що ліпше під озимину.

Там, де селяни вживають богато суперфосфату, кажуть, що суперфосфат ліпший. Де вживають томасину — думають, що вона ліпша від суперфосфату. Тим часом є землі, на які ліпша томасина. так як на дуже богато ґрунтах суперфосфат ліпший від томасини.

Коротко можна порадити таке: на трохи підмоклих ґрунтах томасина ліпша від суперфосфату. Так само на легких, піскових ґрунтах і давно не повапнованих, що потребують вапна.

На ліпших землях, наприклад на чорноземах, суглинках ліпший суперфосфат. Але і томасина на них добра, особливо під озимину.

Томасина і суперфосфат має свої вигоди і невигоди. Томасина повинна бути розсіяна перед озиминою принаймени на два тижні перед сійбою і заволочена. Але за те можна її сіяти рівночасно з вапном погноевим, азотняком та потасовою солею. Суперфосфат натомість можна розсівати рівночасно зі сійбою збіжжа. Але не можна сіяти рівночасно з погноевим вапном ні з азотняком.

При томасині і суперфосфаті треба уважати, аби були дрібно мелені. Збитий в брили не добрий. При томасині треба ще уважати, аби високий процент фосфорової кислоти був розпускаемий в цитриновій кислоті.

Але найбільш рішати про вибір повинна ціна одного кільо проценту фосфорової кислоти в обох погноях. В котрім фосфорова кислота дешевша, той погній треба купувати.

Кури-кури! Скільки то по наших селах нарікань на ті бідні кури, що богато пшениці їдять, а мало яєць несуть. Нераз господиня цілий мішок зерна згодує, а яєць як не було, так нема. Тому вже й кури мають таку книжочку, в якій докладно розказано, як їх годувати, щоб не дорого коштували, а богато яєць несли. Та книжочка не дорога, бо коштує всього 70 сотиків, з почтою 80 сотиків, а називається: **„Як плекати кури, щоби несли по 200 до 300 яєць річно“**. Господині, що бажають мати подвійну користь з своїх курий, повинні конче прочитати цю книжочку.

ЯКЕ ЖИТО БУДЕМО СІЯТИ?

Тепер рільник мусить застановитися, чим і як сіяти; чи обсівати таки своїм насінням, чи може купувати якесь лучше, здоровіше. Я подам про це деякі вказівки.

Приглянььмося добре нашим житам, поки вони ще в снопах. Возьмім корчик, кожде стебло, до колоса добре придивімся. І щож побачимо? Два до три довгі тонкі стебла в корчі, вибуялі на добре управленім ґрунті до надмірної висоти, в більшости заражені ржою, вилягли. А колос? Який він нужденний, тонкий, слабо виповнений лихим зерном, а м'сцями порожний. Чиж ви, господарі, вкладаючи тільки праці за час цілого року не заслужили собі на ліпше жниво? Видно, що ви на щось призабули і то на щось дуже важного, що рішає про остаточний вислід праці. Ви тому рік забули постаратися о добре насіння жита. То нині, застановімся добре над вибором сівного жита, щоби і в тім році не повторити тої самої похибки.

Наші сільські жита переважно звиродніли. Сіяні від віків на зле виправлених і тісних ґрунтах, вони не уміють перетворити доданих їм кормових частин, в колос та зерно. Вони часто противляться доброму навоженню і вилягають, або дають звишку лиш в самій соломі. Ясно є отже, що хто свою ріллю старанно управляє, хто уживає помічних погноїв з тим, що кошти навоження і управи мають вернутися в звищі плоду, сей не може уживати пересічного селянського жита на насіння. Нам потрібно такої сорти жита, що сильно закорінюється в осени, легко переносить нашу остру зиму, не підлягає хоробам а в заміну за старанну управу ріллі і погної дасть нам густий, збитий колос зі здоровим зерном. Такі так звані шляхотні сорти жит вже з давна виплекано і їх уживають до засіву поступові рільники всіх країв Европи. А ці шляхотні жита ріжняться між собою густотою колоса, довжиною стебла, порою дозрівання, залежно від того, з яких країв, зглядно з яких розплідних станиць походять.

Про всі знані сорти розписуватись не буду, вистарчить згадати ті, котрі в нас найлучше надавалися. До таких належить в першій мірі жито Петкус, виплекане в Німеччині, котре вже довго стоїть на першім місці що до плідности між нашими сортами. Жито Петкус має колос плоский, збитий, зерно тяжке краски зеленковатої. Солома штивна, недовга, тому ніколи не вилягає. Щодо управи ріллі і навоження воно є вибагливе а сіяти його треба вчасно і не густо, бо сильно корчує. Вистарчить 60 кґ. на морґ. Дозріває о який тиждень пізнійше від наших домашних жит.

В останніх роках, як показують досвіди, зачинає вибиватися на перше місце т. зв. жито Вержбенске. Воно походить від жита Петкус, а виплекане в Польщі. Колос має густий, чотирогранний, солома штивна, коротка. Сильно корчує і тому добре надається до пересаджування. На остру зиму звичайно витревале, а що менше, вибагливе на якість ґрунту, тому ліпше від жита петкуского. Густо його сіяти непотрібно, вистарчить 68 кґ. на морґ.

Шляхотне насіння може бути або оригінальне або у відсівах.

Оригінальним звемо насіння, що є річним вибором розплодових зерен. Перший висів це плід, або перше покоління насіння оригінального. Другий висів, це перше покоління відсіву першого, а друге насіння оригінального. Відсіви може плекати кождий рільник в порозумінню з матерною розплодовою збіжевою станицею даної сорти, а під контролею і після приписів насінної секції уповаженої до того рільничої установи, котра те насіння контролює і видає на него відповідний оціночний лист (кваліфікацію).

Плекання насінного збіжжа вимагає докладного знання цеї управи, великого докладу праці і коштів і тому нехай ніхто не дивується, що його ціна є вища від ціни збіжжа звичайного. Нехайби його ціна була і в двоє вища від нормальних цін збіжжа, то мимо того через його сівну вартість і через малу скількість, потрібну до засіву одного морґа, оригінальне насіння є властиво найтаншим і найпоплатнішим сівним матеріялом. Отсих кілька слів подаємо під розвагу нашим рільникам на передодні засіву.

Інж. Б. Попович

Данило Ґерус.

Повість з історії села Шміткова.

(Хто цеї повісти не читав від початку, нехай читає ч. 26, ч. 31 і ч. 32).

(Дотепер було сказано, як заснувалася оселя, знана пізніше Шмітків, як до неї прийшов перший жид Мошко з родиною і тягнув людий до своєї коршми, та як до свідомого парубка Андрія люди сходилися вечорами, а він читав їм книжки. Щоби людий зацікавити і притягнути до себе, Андрій зловив дивну птицю „гупала“ і тримав її в клітці в своїй хаті. Від того часу до коршми майже ніхто не заглядав, а всі ходили до Андрея, де проводили час на читанню добрих книжок. Навіть найгірші люди почали ходити до Андрея і ставали ліпшими).

(Далі).

Коли так довший час поучувалися люди в хаті Андрея, далися бачити добрі наслідки. Деякі господарі покупили собі ліпші плуги, ліпші борони, роздобули ліпшого насіня, зачали всі посилати дітей своїх до дяка учитися письма і з часом до того дійшло, що поставили школу. Бо в дяка в хаті не можна було поміститись всім ученикам.

Все йшло до ліпшого. Навіть прийшла одного разу на вечерниці до Андрея (що дуже здивувало всіх) Горпина Бистра. Була то жінка працьовита і ощадна, але не любила тримати чистоту в хаті і в стайні.

Були в неї три корови, але дуже скупі на молоко і тому й того вечора Горпина почала нарікати, що відьми забирають від її коров молоко. Нераз оповідала Горпина: „Як мої бабуня привели корову то всі люди дивувалися, що їх корова найбільше молока дає в селі. То бабуня і дідунь любили ту корову і доглядали її, бо і варт таку корову доглядати. А я тепер маю три корови а нема молока від них ані четвертої части того, що давала нам та одна!“

— „Там на кінці оселі мешкає швець Прищіпка“, каже один господар, „підіть, Горпино, до него а він вам скаже, що робити, щоб відьми молока не брали“.

— „Кілько ми читали вам, кілько переконували ми вас“, відізвався дяк, „що на світі відьмів не було, нема і ніколи їх не буде, то несвідомі люди таки не дадуться переконати і таки ще вірять у відьми“!

„Як не вірити“‘ каже Горпина, коли мені розказував сусід Іван, що сам навіть бачив відьму. А саме перед Св. Вознесенієм, тоді то найбільше відьми трясуться“.

„Ая, ая!“ потакнули Микола і Охрим. „Є відьми, є!“

Бачить дяк, що несвідомих не переконати, закликав раз до себе шевця Прищіпку і свідомих господарів: Андрея, Гната, Петра, Якима і священника до хати, і щось швець Прищіпка їм довго говорив. А як розійшлися всі домів, то кождий чогось був дуже веселий.

В неділю священик заповів, щоби всі пополудни зійшлися до дому Андрея, ніби до читальні. Люди зійшлися і вже застали там священика і шевця. Швець Прищіпка встав і говорив так: „Всечесне зібраня! Ми всі бідуємо хоч уже не так, як колись, але і тої биди нам не треба. Ми мусим напружити подвійно свої сили і з бідою поратуватися. Від коли ми маємо в Андрея читальню, від тоді люди богато порозуміли і почали краще господарити. Богу дякувати коршма стоїть уже пусткою. Ви знаєте сами, збіжа наше того року хорошо зародило, бо ми управили ріллю на новий спосіб новими знарядами, худоба у нас є, хоч молока небогато. То ми нині зійшлися щоби порадитися, що маємо робити з відьмами, бо деякі господині нарікають, що корови молока замало дають.“

— А видите, пане реєнтий! Виказали, що відьмів нема! сказала Горпина до дяка.

— Хто казав що нема?— сказав Семко. — Як моя жінка раз пішла доїти корову, то як вискочив кіт з соломи, такий як баран, то жінка зі страху аж втікла з обори. То кажу жінці: було злапати!

— Ага, злапати! Я добре, що сама втікла — сказала жінка. То мусіла напевне бути відьма, а не кіт! — сказав Микита.

Дальше каже швець: Ми мусимо зробити нині кінець відьмам!

Всі зраділи, а найбільше тішився Охрим, тим, що вже не буде граду в літі.

Андрей каже: — Ви Петре, Гнате і Якиме, будете в дома. А ви Охриме, Семку і Микито підете зі мною туди, де нам скаже майстер Прищіпка, бо він чарівник.

Ми також підемо з вами! сказали хлопці.

(Далі буде)

ТОРБИНКА СМІХУ

Також добра причина.

— Чомуж ти не кричиш, як тебе батько обкладає палицею?

— Бо це ні нащо не придалосяби, мій батько глухий як пень.

—о—

І його болить!

Батько до сина: Не думай, що мені приемно тебе гаратати майже що день. Це мене таксамо болить, як тебе,

Син: То чому не уважаете на себе і не перестанете вже раз мене бити?

—о—

Будемо скорше на ярмарку!

Жінка: Мужу, ти їдж борщ, а я буду мясо, то скорше зїмо обід. І жінка наїлася, а потім каже голоден чоловік: Ти жінко сідай на віз, а я на коня, скорше будемо на ярмарку. — Чоловік поїхав верхом, а жінка лишилася з возом в дома.

По слюбі.

Моя мила, а що буде нинька на сніданя?

— Бульба з маслянкою!

— А що на обід?

— Маслянка з бульбою!

— А на вечеру?

— Бульба і маслянка!

Цікава дитина

Мати: Хто буде їсти пироги?

— Івась: Я!

— Хто поїде на весіля?

— Івась: Я!

— А хто буде корови пасти?

— Івас: Най другі кажуть, я не буду за всіх говорити!

Вгадав.

Пан зі сином їдуть з міста на свіже повітря. Переїжджають попри толоку, де паслися корови, а син питає: Тату, білі корови дають молоко, а чорні певно каву?

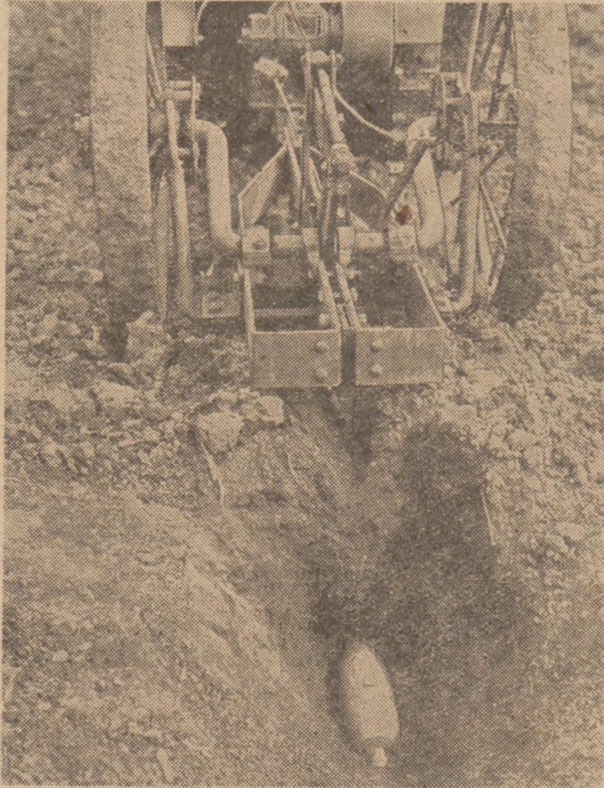
Ретельний злодій.

Стефан до злодія: Кожух, котрий мені бракує, я пізнав на вашій жінці.

Злодій: То нічого! Як кожух Ваш, то возьміть собі, тільки аж мине зима!

—є—

ОРЕ І ДРЕНУЄ.

В Америці роблять уже такі плуги, що не лише орють, але й дренують землю. До плуга прироблений такий прилад, подібний до граната, який при оранню робить в землі такі рівці, якими спливає вода й так осушується земля. Ці плуги дуже добрі на вохкі землі. На образку бачимо той плуг з дренуючим гранатом.

ОГОЛОШЕННЯ

Інт. мущина сепарований не з власної вини літ 30. з майном 1000 долярів в гіпотеці пошукує товаришки до співжиття дівчини, вдови, або сепарованої до літ 30. з майном від 200 дол. зі стану селянського або фахового, спокійної, доброї моральностп і лагідної вдачі. Зголошення з фотоґрафією слати впрост: Копцюх Дмитро, Руда, п. Рогатин. 359

ШУТКА Михайло ур. 1890 р. уневажнює вкрадену військову книжочку видану через П К.У. Калуш. 354

ШУТКА Михайло уневажнює довід коня Сер. В. Н-р 690729. 355

Оповістка

З нагоди 20-літного ювілею основання української ґімназії Рідної Школи в Рогатині відбудеться в днях 7. і 8. вересня 1929 р. в Рогатині товариський зїзд трох вищих кляс (VI, VII, VII), з року 1924.

Всіх Товаришів просимо подати свої адреси тов. Іванови Тикторови, Львів, вул. Боїмів ч. 4. „Новий Час".

Комітет: Віра Кудрик, Іван Вербяний, о. Володимир Ковальський, Лев Чубатий, Іван Тиктор, Іван Поритко, Роман Поташник, Д-р Федь Мучій, Інж. Іван Озаркевич. 1504

П. Т.

Взивається П. Т. Членів каси позичкової „Поміч" кооп. з обм. порукою в Теребовлі, щоби доповнили свої уділи до квоти 10 зол. найпізнійше до дня 31 грудня 1929 р.

Коли хто до того часу не доповнить свого уділу, вичеркнеться його з членів каси, а неповний уділ перенесеться до зап. фонду.

Надзірна Рада каси поз. „Поміч" в Теребовлі.

ДМИТРО Мойсюк, уроджений 1901 р. уневажнює військову книжочку видану через П. К. У. Чортків 351

Відподальний редактор: Лев Чубатий. Видавець Іван Тиктор.
З друкарні Щасного Беднарского в аренді „Кооперативи Ґрафічного Промислу" у Львові, Ринок 9. Телеф. 76-14.